

Przy schyłku państwa rzymskiego kolejno najężdżali tę ziemię Gotowie i Hunnowie. Po porażce ostatnich, za sprawą Ottona I-go cesarza niemieckiego, krainą tą władali książęta szwabscy, aż do roku 1269, w którym zginął Konradin, ostatni z ich rodu. Następnie opanowali miasto Mindelheim sąsiedni rycerze, hrabiowie z Mindelburgu. W roku 1363 ostatni z tego domu sprzedał je panom von *Hohen-schlitz*, z których jeden był biskupem augsburskim i własność swoją kapitulę augsburską darował.

Nie dopuścił tego jednak książę Fryderyk von *Teck* (z domu książąt *Zähringen*, panującego dziś w w. ks. badeńskim). Trzymał Mindelheim w zastawie, a przeniósłszy się tu na mieszkanie z rodzinnego zamku *Teck* w ziemi wirtemberskiej, panował do roku 1389, w którym życie zakończył. (1) Po nim panowali wspólnie dwaj synowie jego, Fryderyk II i Ulrych, a po śmierci Fryderyka II-go w r. 1413, Ulrych sam jeden do r. 1432. (2)

Ulrych ożeniony był z córką Kazimierza Wielkiego, króla polskiego. Dla wyjaśnienia tych stosunków, trzeba nam cofnąć się do połowy XIV wieku.

Kazimierz Wielki, oddalwszy od siebie drugą małżonkę swoją Adelaidę księżnę heską, która w zamku żarnowieckim samotny żywot wiodła, a nie mając potomstwa płci męskiej, postanowił zawrzeć nowe śluby małżeńskie, lubo od dawniejszych uwolnić go wzbraniała się stolica apostolska.

Henryk książę na Żeganiu i Głogowie nie odmówił królowi ręki córki swjej Jadwigi, urodzonej z arcyksiężniczki rakuskiej Katarzyny. Gody weselne odbyły się w Krakowie w roku 1357. (3) Nie obešlo się bez potwarzy rzuconej na Kazimierza, o sfałszowanie dyspensy papieżkiej co do tego małżeństwa, w czem jednak sam papież Urban V króla polskiego usprawiedliwił. (4).

Dwie córki z tego małżeństwa zrodzone, Anna i Jadwiga, były małoletnie w roku 1370, gdy je ojciec odumarał; starsza mogła mieć ledwie lat dwanaście. Kazimierz Wielki zapisał im testamentem wszystkie domowe sprzęty, nakrycia, ubiory, tkaniny rzadkiej piękności, lśniące purpurą, perłami i kamieniami drogiemi, wszystkie czasze złotolite, niemniej połowę naczyń, kosztowności i klejnotów ze srebra; drugą zaś połowę żonie swjej Jadwidze. (5).

Następca Kazimierza, siostrzeniec jego Ludwik król węgierski, przybył do Krakowa z matką swoją, królową Elżbietą Łokietkówną. Ta z rozkazu królewskiego i stosownie do rozporządzenia brata Kazimierza, rozdzieliła skarb po nim pozostały pomiędzy córki królewskie, a wdowę po królu Kazimierzu. Jadwiga, odebrawszy swoją część, ocenioną na 333 1/2 grzywien srebra i 1000 grzywien szerokich groszy, wróciła do domu i wyszła za mąż za Ruperta księcia lignickiego (6); córki zaś zawiozła królowa Elżbieta do Węgier, ażeby z czasem powychodziwszy za jakich możnych książąt, nie pokusiły się o tron ojcowski. Nadto król Ludwik ustanowił w ich sprawie sąd, który uznawszy iż pochodziły z nieprawego łoża, odsądził je od dziedzictwa ojcowskiego i prawa do korony.

W następnym jednakże roku 1371 papież Grzegorz XI, na prośbę tegoż samego króla Ludwika i przez pamięć na pobożne stosunki zmarłego Kazimierza ze stolicą apostolską, osobnemi dyspensami przywrócił sierotom Kazmirzowym prawowitość urodzenia, z wyłączeniem jedynie praw dziedzicznych do korony polskiej. (7).

**Grobowiec Anny księżny Teck,
córki Kazimierza Wielkiego,
w kościele parafialnym w Mindelheim.**

W szwabskim zakątku Bawarii, na północ od Alp tyrolskich, na równinie przetrzniętej rzeczką Mindelą, leży miasteczko *Mindelheim*. Ponad niem, na wysokim wzgórzu, piętrzy się opuszczony zamek *Mindelburg*, siedlisko dawnych panów tej miejsciny.

Początek *Mindelheimu* sięga pierwotnych mieszkańców tej ziemi, *Windelików*, ujarzmionych przez Rzymian, którzy założyli w ich kraju kolonię, pod nazwą: *Augusta Vindelicorum* (Augsburg).

Na wzgórzu które rzeczka Mindela oddziela od miejsciny zwaną u *Windelików* *Rostro-nemice*, założyli Rzymianie zamek, którego szczątki z kamieni w kwadratowe kostki ciosanych, podtrzymują dzisiejszy zamek mindelburski.

(1) Zamek *Teck* przeszedł wówczas we władanie książąt wirtemberskich, którzy tytuł od niego przybrali. W dzisiejszym czasie książę *Teck* (z domu wirtemberskiego) ożenił się z córką ks. Cambridge w Anglii.

(2) Szczegóły historyczne o *Mindelheimie* wyjęte są z rzadkiego dzieła: Jos Phil. Brannemair. (Stadt-pfarrer in Mindelheim) *Geschichte der Stadt und Herrschaft Mindelheim*. In *Mindelheim*, 1821.

(3) Długosz w *Historii polskiej* pod rokiem 1357, z błędnym dodatkiem, że królowa *Adelaida* już nie żyła.

(4) Bulla Urbana V Montefiasconi XVIII. Kol. Jon. A. VI. Ob. Aleks. Przeździeckiego *Wiadomość bibliograficzna o mis. polskich*, str. 162.

(5) Długosz w *Historii polskiej*, przekład polski K. Mecherzyńskiego.

(6) Wedle tablic genealogicznych *Hübnera*, *Jadwiga* umarła w r. 1390.

(7) Aleks. Przeździeckiego *Wiadomość bibliograficzna o mis. polskich*, str. 163. Data bulli Grzegorza XI papieża D. Avinio-ni V Idus Octobris anno primo (11 Octobr. 1371). Drukowane są u *Theinera: Vetera Monumenta Poloniae*, T. I, p. 667.